

LA GUERRILLA PREFEREIX ASSETJAR LES CIUTATS ABANS QUE CONQUERIR-LES

Guerra d'escacs a l'Afganistan

Tres mesos després de l'inici de la retirada i quan ja se n'han anat de l'Afganistan la meitat dels 100.000 soldats soviètics, la resistència afgana encara no ha ocupat permanentment cap gran ciutat. Els guerrillers s'han apoderat d'un centenar de petites guarnicions i de vint-i-quatre capitals de districte, però no han pogut retenir cap de les places fortes que han conquerit: quan a mitjan juny van emparar-se de

Tots volen estalviar forces de cara a les batalles futures: la divisió interna és una característica que comparteixen la resistència i el règim i que fa imprevisible què pot passar.

Jaume Bartrolí

moral de l'exèrcit afgà. Aquesta és la raó, per exemple, que els soviètics encara no han abandonat totalment Jalalabad, contra el que van anunciar pel maig en començar la retirada. Jalalabad ocupa un lloc estratègic en la carretera entre Pakistan i Kabul. Milers de mujahidin envolten la ciutat, però, després d'un primer intent fracassat, han renunciat a atacar-la. Fins fa poc, durant el dia la gent es dedicava a les se-

Kabul, els tràngols d'un règim titella.

Qalat, amb 40.000 habitants i capital de la província de Zabul, van haver de retirar-se 48 hores després, en part per un contraatac de l'exèrcit governamental, i en part per la petició dels notables de la ciutat, temorosos d'un bombardeig de l'aviació soviètica. ¿Vol dir això que el govern prosoviètic de Kabul pot mantenir a ratlla els mujahidin, malgrat la retirada dels seus aliats?

Res d'això. En realitat, respon a les tàctiques adoptades tant pel govern de

Kabul com per les guerrilles nacionalistes i islàmiques que lluiten en contra, que en això coincideixen parcialment.

Els soviètics i els seus aliats governamentals estan abandonant les guarnicions allunyades i les poblacions de poca importància, per concentrar-se en la defensa de les grans ciutats: la caiguda d'una capital de província tindria conseqüències catastròfiques per a la

ves activitats habituals, acceptant el control governamental, i durant la nit, les teulades s'omplien d'homes cridant «Allah Akbar». Ara, el setge continuat ha degradat la situació dins Jalalabad: les botigues són tancades, molts comerciants l'han abandonada, escassegen els aliments, però els guerrillers encara no ataquen, i probablement no ho faran mentre hi hagi soldats soviètics i el risc d'una contraofensiva aèria en cas d'apurar-los massa.

Deixar que els soviètics avituallin les ciutats

Per la seva banda, la guerrilla ha renunciat a apoderar-se de cap gran ciutat per evitar-ne el posterior bombardeig pels soviètics o governamentals, i per no carregar amb enormes problemes logístics: ¿com podria alimentar-ne la població?

Zaizabad, la capital del Badakhsan, província fronterera amb l'URSS, està rodejada de fa mesos pels homes del comandant Abdul Bassir Khan, del Jamiati-I-Islami, però el líder guerriller

dels soviètics de retirar-se de les posicions petites, ha permès a la guerrilla fer-se amb el control d'amplis sectors de la frontera i de diverses vies de comunicació directes: els camions carregats d'armes i de municions dels guerrillers poden arribar lliurement des de Pakistan a totes les províncies orientals afganes, de les quals el govern de Kabul només controla les capitals i uns pocs punts forts més.

Igualment, l'abandó dels posts militars més apartats entorn de Kabul ha permès als guerrillers, que des de feia mesos anaven concentrant homes a les

darrera setmana de juliol un article a la revista *Ogonyok*, on es va mostrar pessimista que l'exèrcit afgà pogués mantenir-se sense l'ajut militar soviètic, i va dir que el Partit Comunista de l'Afganistan està més ocupat en les lluites polítiques internes que en la defensa del règim. Articles com aquest s'interpreten com una preparació de l'opinió pública soviètica per a la caiguda del govern aliat.

Fonts soviètiques xifren els efectius governamentals en 50.000 soldats regulars i 250.000 homes dels grups paramilitars. El règim tindria, doncs, prou força per a resistir almenys una llarga temporada. Falta saber, però, fins a quin punt té la moral necessària per a fer-ho.

La fidelitat dels oficials i de la tropa és absolutament dubtosa. Les guarnicions de les ciutats estan compostes per soldats de diferents ètnies i procedents d'altres regions, per evitar solidaritats ètniques o tribals, i a moltes hi ha integrats també membres de la poderosíssima policia secreta; els oficials es traslladen contínuament per evitar que puguin fer pactes locals amb la resistència. Encara i així, a Ghazni, les autoritats locals han arribat a un acord amb els guerrillers, i el combats quasi han cessat. Els mujahidin circulen lliurement per la ruta que va de Ghazni a Kandahar, fins i tot estan reparant la carretera.

Al maig, el govern ja va haver de intercanviar diverses unitats entre les guarnicions de Ghazni i de Jalalabad, per evitar els lligams que les tropes havien establert amb les mujahidin. Els membres de les organitzacions humanitàries internacionals expliquen que són nombrosos els casos en què els oficials de l'exèrcit de Kabul pacten amb els comandants guerrillers no ser atacats, a canvi de diners i municions.

Ara per ara, la presència soviètica es revela vital per al govern; i la Unió Soviètica va impedir que les guerrilles conquerissin Paghman, capital d'estiu del règim, a només 12 km de Kabul. Igualment, han hagut de reforçar la protecció de la ruta de Kabul a Jalalabad i a la frontera pakistanesa, la defensa de la qual havia quedat molt afeblida després de la deserció d'un comandant de les tropes governamentals.

La guerra de l'Afganistan és, doncs, de moment una gran partida d'escacs on els contendents s'han limitat a prendre posicions, tot evitant els grans atacs. □

Els coets mujahidins apunten sobre la capital.

deixa passar els combois de l'exèrcit soviètic que porten les provisions, sense atacar-los quasi mai. Diversos testimonis asseguren que Bassir Khan podria prendre la ciutat quan volgués, però que no ho vol, ja que no controla encara totes les vies de comunicació i, per tant, no podria assegurar-ne la subsistència dels habitants. De moment, deixa que se n'ocupin els soviètics.

Semblantment, a Kandahar els guerrillers s'han aproximat fins a només un quilòmetre de la carretera que porta a la base aèria, la qual bombardegen de tant en tant, i on estan concentrades les tropes soviètiques. Els soldats governamentals s'han fet forts als barris de l'est, pròxims a l'aeroport —la darrera via de retirada—, i els mujahidin controlen des de fa mesos diversos barris extrems, enterrats en bunkers construïts sota les cases bombardejades per l'aviació. Kandahar només és avituallada per terra per la ruta d'Herat, però d'això se n'ocupa el govern de Kabul.

Kabul, sota el foc

De moment, la política del govern i

muntanyes dels voltants, d'aproximar-se més al centre, i de sotmetre la capital a una intensa pressió psicològica: 200 coets han caigut sobre Kabul durant el juliol, d'ells 170 només en la darrera setmana del mes. Més que amenaçar la ciutat, volen demostrar la seva capacitat d'actuar arreu del país i de colpejar la capital quan s'ho proposen. El resultat és que moltes ambaixades han començat a repatriar el personal no imprescindible. La resposta soviètica va ser tornar a ampliar, a finals de mes, el perímetre defensiu entorn de Kabul, per allunyar els guerrillers del centre. Però els guerrillers estan dotats amb coets d'un abast de 30 quilòmetres.

Un exèrcit sense moral

¿Serà capaç l'exèrcit del règim de resistir una vegada acomplerta la retirada soviètica? Els mateixos soviètics no confien gaire en la capacitat dels seus aliats. El major general Kim M. Tsagalov —durant molt de temps conseller militar a Kabul—, va publicar la